

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/19/2017
Identifikačné číslo spisu: 5014200781
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5014200781.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci navrhovateľa: Q. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. 5, K., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 08.12.2016, č.k. 25Sd/188/2014-83, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 08.12.2016, č.k. 25Sd/188/2014-83, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 08.12.2016, č.k. 25Sd/188/2014-83, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 12.05.2014 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom č.k. 25Sd/188/2014-25 zo dňa 09.10.2014, ktorým zrušil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 12.05.2014 a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie; v odvolacom konaní najvyšší súd ako súd odvolací tento rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie uznesením sp.zn. 9So/7/2015 z 28.09.2016.

Krajský súd mal preukázané, že navrhovateľovi bol rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „GR ZVJS“) č. GR ZVJS-12345/30-99 z 12.10.1999 podľa § 210, § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) od 01.10.1999 priznaný výsluhový príspevok, pre nárok a výšku ktorého mu bola zhodnotená doba 23 rokov (vrátane základnej vojenskej služby), zaradená I. kategórie funkcií. Výsluhový príspevok navrhovateľa sa od 01.07.2002 podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a profesionálnych vojakov (ďalej len „zákon č.

328/2002 Z.z.") považuje za výsluhový dôchodok.

Krajský súd poukázal na to, že úmyslom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z.z. poskytnúť výsluhový dôchodok, resp. naďalej poskytovať dovtedy priznané výsluhové príspevky ako dávky, ktoré majú od dovŕšenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Z toho dôvodu je v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č.128) možné krátiť starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia. Pochybnosti navrhovateľa o uplatniteľnosti čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 preto nepovažoval za dôvodné. Mal preukázané, že odporkyňa pri výpočte výšky starobného dôchodku postupovala v súlade s Dohovorom č. 128, jej postup nepovažoval za diskriminujúci, ani v rozpore s čl. 12 Ústavy SR. Skonštatoval, že navrhovateľ nemôže spravodlivo žiadať, aby mu bola vyplácaná suma starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia aj za tie doby, ktoré mal hodnotené pre nárok a výšku výsluhového príspevku (považovaného za výsluhový dôchodok), ktorý má od dovŕšenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe, a to bez ohľadu na to, že osobitný systém pojem „starobného dôchodku" neobsahuje. Rozhodnutie odporkyne preto ako súladné so zákonom potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že v zmysle rozsudkov Najvyššieho súdu SR zverejneného pod por. č. 63v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č.6/2006 a č. 40 v Zbierke č.3/2007, rozsudku sp.zn. 1Sdo/15/20105 z 23.03.2006 príspevok za službu považovaný podľa zákona č.328/2002 Z.z. za výsluhový dôchodok nie je starobným dôchodkom ani obdobným dôchodkom v zmysle Dohovoru č.128, zo zákona č. 328/2002 Z.z. nevyplýva priamo, že výsluhový dôchodok je dávkou poskytovanou za prežitie určeného veku, t.j. za tú istú sociálnu udalosť podľa čl. 19 Dohovoru č. 128. Štátnu dávku nemožno považovať za starobný dôchodok v zmysle Dohovoru č. 128, lebo jeho požiadavkám nezodpovedá. Podľa jeho názoru krajský súd konal len a len na politickú objednávku a nevysporiadal sa s jeho námietkou o nemožnosti krátenia starobného dôchodku. Z čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 taxatívne vyplýva, že starobný dôchodok sa môže krátiť za určených podmienok a v určitom rozsahu, teda nie je dané, že sa krátiť musí a ani odporkyňa netvrdí, že krátenie starobného dôchodku je zákonné. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa v stručnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Z obsahu odvolania navrhovateľa mal najvyšší súd preukázané, že navrhovateľ namieta nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia krajského súdu a najmä namieta, že výsluhový príspevok, ktorý mu bol priznaný podľa § 210 a nasl. zákona č. 73/1998 Z.z. nemožno považovať za dávku v starobe v zmysle Dohovoru č. 128 a preto nie je možné ani krátiť jeho výšku podľa čl.33 ods. 2 tohto Dohovoru, resp. že nemožno krátiť výšku starobného dôchodku, priznaného v roku 2010.

Podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Konanie o opravnom prostriedku (návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne) sa začalo podaním opravného prostriedku dňa 11.11.2013, preto sa toto súdne konanie dokončí podľa O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmala rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť jeho dôvodov. Na zdôraznenie jeho správnosti uvádza ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.):

Z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia, potvrdeného Generálnym riaditeľstvom Zboru väzenskej a justičnej správy (ďalej len „GR ZVJS“) vyplýva, že navrhovateľ z celkovej doby služby 23 rokov vykonával službu v I. kategórii funkcií v rozsahu 21 skončených rokov.

V zmysle § 132 ods.1 písm. a) v spojení s § 129 zákona č.100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. i § 274 zákona č.461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

V zmysle § 274 ods. 2 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. suma starobného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Keďže navrhovateľ vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov, v súlade s § 175 zákona č.100/1988 Zb., § 259 ods. 1 a § 274 zákona č.461/2003 Z.z. mu zostal zachovaný nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov. Dôchodkový vek navrhovateľ dovŕšil dňa XX.XX.XXXX.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Od uvedeného dňa policajtom a profesionálnym vojakom nemohol vzniknúť nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. Keďže navrhovateľ skončil výkon služby dňom 30.09.1999, nevznikol mu ani nárok na výsluhový dôchodok podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z. Dobu jeho služby ako príslušníka zboru nápravnej výchovy teda treba považovať za obdobie dôchodkového poistenia získané do 31. decembra 2003 podľa § 255 ods.5 zákona č.461/2003 Z.z.

Navrhovateľovi bol podľa § 211 ods.1 písm. d) a ods. 2 zákona č.73/1998 Zb. od 01.10.1999 priznaný výsluhový príspevok za 23 skončených rokov služby.

Podľa prechodného ustanovenia § 124 ods.2 zákona č.328/2002 Z.z. výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a odseku 2 zákona č. 73/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

Výsluhový príspevok priznaný podľa § 211 ods.1 písm. d) a ods. 2 zákona č.73/1998 nie je výsluhovým dôchodkom, priznaným podľa § 39 zákona č.328/2002 Z.z.; je naďalej výsluhovým príspevkom podľa zákona č 73/1998 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z. z. sa iba považuje, najmä na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov a jej výplatu z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov.

Pre posúdenie otázky, či je možné krátiť starobný dôchodok navrhovateľa podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o starobných, invalidných a pozostalostných dávkach (č.128) , zverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. bolo potrebné vysporiadať sa s tým, či uvedený výsluhový príspevok má charakter dávky v starobe.

Podľa § 201 ods. 2 zákona č. 73/1998 Zb. príspevok nepatrí po dosiahnutí 60 rokov veku.

Navrhovateľ dosiahol vek 60 rokov dňom XX.XX.XXXX, teda až po nadobudnutí účinnosti zákona č.

328/2002 Z.z., účinného od 01.07.2002. Práve v dôsledku toho, že jeho výsluhový príspevok sa považuje za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. na účely jeho ďalšej výplaty aj po dosiahnutí všeobecného dôchodkového veku 60 rokov (§ 21 ods. 1 písm. e/ zákona č. 100/1988 Zb.), je potrebné tento príspevok považovať za dávku v starobe (starobný dôchodok) z osobitného systému sociálneho zabezpečenia.

Odvolací súd poukazuje na to, že podľa Oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 416/1991 Zb. dňa 29. júna 1967 bol na 51. zasadaní generálnej konferencie Medzinárodnej organizácie práce prijatý Dohovor o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128). Ratifikáciu Dohovoru Československou socialistickou republikou zapísal 11. januára 1990 generálny riaditeľ Medzinárodného úradu práce s tým, že Československá socialistická republika prijíma záväzky, len pokiaľ ide o časť III. Podľa svojho článku 48 odseku 3 Dohovor nadobudol pre Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku platnosť 11. januárom 1991.

Podľa Čl.2 ods. 1, I. časti Dohovoru č. 128 každý členský štát, pre ktorý je v platnosti tento Dohovor, bude vykonávať

- a) časť I;
- b) aspoň jednu z častí II, III a IV;
- c) príslušné ustanovenia častí V a VI a
- d) časť VII.

Podľa čl. 2 ods. 2 Dohovoru č. 128 každý členský štát uvedie v ratifikácii, ohľadne ktorých z častí II až IV prijíma záväzky vyplývajúce z Dohovoru.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že pre ČSFR a teda aj pre Slovenskú republiku ako nástupnícky štát sú záväzné ustanovenia nielen časti III., ale aj časti I, V a VI Dohovoru, teda aj čl. 33 ods. 2, uvedený v VI. časti dohovoru.

Postup odporkyne, ktorá pri znížení starobného dôchodku od 16.06.2014 pri určení výšky starobného dôchodku aplikuje postup podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, je preto súladný so zákonom.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 03.12.2010 bol navrhovateľovi podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. od 01.09.2010, priznaný starobný dôchodok, pre nárok a výšku ktorého boli navrhovateľovi započítané len tzv. „civilné“ obdobia dôchodkového poistenia od 01.09.1964 do 01.10.1967, od 06.10.1969 do 30.04.1974, od 02.05.1974 do 30.06.1978, od 01.10.1999 do 31.08.2003, od 04.10.2003 do 06.07.2004, od 12.05.2005 do 31.07.2005, od 01.01.2008 do 31.03.2008, od 08.04.2008 do 09.04.2008 v rozsahu 16 rokov a 357 dní. Rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 09.08.2011 bol tento starobný dôchodok od 01.05.2011 zvýšený podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. za dobu dôchodkového poistenia od 01.10.2010 do 30.04.2011 na sumu 188,80 € mesačne.

Vzhľadom na to, že zamestnanie (dôchodkové poistenie) navrhovateľa bolo prerušené od 01.09.2003 do 03.10.2003, teda netrvalo od vzniku nároku na starobný dôchodok k 31.12.2003 nepretržite, navrhovateľ nespĺňa podmienky na výpočet starobného dôchodku podľa § 261 ods. 1 v spojení s § 65 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z. V zmysle § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. mal byť jeho starobný dôchodok priznaný a vypočítaný podľa zákona č. 100/1988 Zb., čo odporkyňa realizovala preskúmaným rozhodnutím z 12.05.2014; správne a v súlade s jednotlivými ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb. pritom navrhovateľovi pre zistenie teoretickej sumy starobného dôchodku započítala aj doby, hodnotené pre nárok a výšku výsluhového príspevku.

Podľa § 112 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. dávka sa zníži, ak sa zistí, že sa dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

Podľa § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

Navrhovateľovi bol starobný dôchodok od 01.09.2010 vyplácaný vo vyššej sume ako je suma zistená postupom podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Odporkyňa preto v súlade s § 112 ods. 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. preskúmaným rozhodnutím z 12.05.2014, doručeným navrhovateľovi dňa 29.05.2014, znížila starobný dôchodok od splátky za jún 2014, teda od 16.06.2014 v súlade so zákonom.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 250l ods.2 a § 250k ods.1 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.